

Lapin kalatalouskeskus
Vapaudenkatu 6
98100 Kemijärvi

Lausunto
13.5.2015

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 Helsinki

Sähköposti: kirjaamo@mmm.fi

LAPIN KALATALOUSKESKUKSEN LAUSUNTO KALASTUSASETUSTA KOSKEVASTA LUONNOKSESTA 2.4.2015

Viite: Lausuntopyyntönnö 2.4.2015/MMM022:00/2008, kalastusasetusta koskeva luonnos 2.4.2015

Eduskunta on hyväksynyt uuden kalastuslain (HE 192/2014 vp). Eduskunta on, säätäessään uuden kalastuslain, vastauksessaan (EV 353/2014 v) edellyttänyt mm., että osakaskuntia koskevan yhteisäluelain (758/1989) muutostarpeiden arvioimista osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja osakaskuntatoiminnan kehittämiseksi. Tasavallan presidentti on vahvistanut kalastuslain 10.4.2015.

Lapin kalatalouskeskus esittää kohteliaimmin pyydettyinä lausuntonaan seuraava.

Kalastusasetus, luonnos 2.4.2015

2 § - Kalojen sallitut pyyntimitat

Lapin kalatalouskeskus esittää asetuksen 2 §:n 2 momentin 2 kohtaa muutettavaksi seuravan sisältöiseksi:

Edellä 1 momentista poiketen tulee luonnonvesistä pyydettyjen kalojen täyttää seuraavat mitat:

2) sellaisesta purosta tai lammesta, johon ei ole vaellusyhteyttä merestä tai järvestä, pyydetyn taimen enimmäismitta on 30 senttimetriä.

Perusteluna esitämme, että leveysasteen 67°00'N pohjoispuolisissa vesistöissä purotaimen saavuttaa äärimmäisen harvoin yli 30 cm pituuden. Kalastus estyisi tältä osin näillä alueilla, jos taimenen alamitta on esityksen mukaisesti vähintään 20 senttimetriä, mitä ei voida pitää kalavesien hoidon kannalta suotavana. Yli 30 senttimetriset taimet on syytä kuitenkin säilyttää taimenkantaa ylläpitävinä.

4 § - Saaliskiintiöt

Asetuksen 4 §:n mukaan: Vapaa-ajankalastuksessa sallitaan enintään yhden lohien ja rasvaevättömän järvilohen saaliiksi ottaminen kalastajaa ja vuorokautta kohti.

Asetusluonnoksen muistion (2.4.2014) yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 3) katsotaan, että lohien vapaa-ajankalastuksessa on tarpeen rajoittaa saalismäärää siten, että rajoitus tukee heikkojen lohikantojen elpymistä ja on linjassa kalan myyntikiellon kanssa sekä Pohjanlahdella ja Tornionjoella nykyisin sovellettavan yhden lohien päiväsaalista koskevan määräyksen kanssa.

Lapin kalatalouskeskus pitää esitettyä saaliskiintiötä sinällään asianmukaisena, joka tulee sisällyttää myös asetuksen lopulliseen versioon, mutta toteaa samalla selvyyden vuoksi, että esitetty uusi kalastusasetus ei korvaa asetusta Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalastussäännöstä (ns. Tenon sivuvesisääntö, asetus 27.4.1990/405).

Suomen ja Norjan välinen sopimus Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä (SopS 94/1989) säätelee kalastusta kyseisten valtioiden rajajoessa. Mainittu valtiosopimus velvoittaa osapuolia saattamaan voimaan erillisiä säännöksiä ja ryhtymään toimenpiteisiin kalakantojen edistämiseksi Tenojoen sivuvesistöissä, joka on Suomessa toteutettu em. sivuvesisäännöllä (asetus 27.4.1990/405).

Uuden kalastuslain 133 §:n 7 momentin 5 kohdan mukaan Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalastussäännöstä annettu asetus (405/1990) jää voimaan.

Muuta

Kalastuslain 10 § - Oikeus Ylä-Lapin kalastuslupa

Lapin kalatalouskeskus esittää, että maa- ja metsätalousministeriö ryhtyisi tarvittaviin toimiin, jotta uuden kalastuslain voimaantullessa 1.1.2016 tulisi voimaan myös asetus, jolla annettaisiin tarkempia määräyksiä kalastuslain 10 §:n tarkoitettujen lupien antamisesta ja käytöstä.

Uuden kalastuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, on oikeus saada Metsähallitukselta korvauksetta lupa kalastukseen edellä mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla.

Kalastuslain 10 §:n 3 momentin mukaan tarkempia säännöksiä edellä 1 (ja 2) momentissa tarkoitettujen lupien antamisesta ja käytöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Lapin kalatalouskeskus esittää, että maa- ja metsätalousministeriö ryhtyisi tarvittaviin toimiin, jotta uuden kalastuslain voimaantullessa 1.1.2016 tulisi voimaan myös asetus, jolla annettaisiin tarkempia määräyksiä kalastuslain 10 §:n tarkoitettujen lupien antamisesta ja käytöstä.

Uudella asetuksella (tai asetuksen muutoksella) tulee varmistaa se, että Näätämojoen ja Tenojoen vesistön alueille ei siirry *Gyrodactylus salaris* lohiloinen. Tämä voidaan estää parhaiten siten, että mainittujen vesistöjen koko alueella ulkopaikkakuntalaiset eivät kalasta lainkaan vapaasti pelkän ilmoituksen (hakemuksen) nojalla. Kalastus niissä vesistöissä, joissa esiintyy Atlantin lohta (*Salmo salar*)

Gyrodactylus salaris lohiloista esiintyy luontaisesti Torniojoen vesistössä, ja hyvin suurella todennäköisyydellä myös Paatsjoen vesistössä, joka on yhteydessä Inarinjärveen. Toistaiseksi lohiloinen ei ole levinnyt Tenojoen vesistöön, mutta jos ei toimita varovaisesti, voi tämä lohelle hengenvaarallinen lohiloinen siirtyä myös Tenojoen vesistöön. Lohiloinen voi siirtyä helposti Torniojoen vesistöstä Tenojoen vesistöön kalastajien ja kalatusvälineiden mukana.

Vaikka kalastaja ei kalastaisikaan ”lohen ja taimenen nousualueita”, voi lohiloinen siitä huolimatta levitä koko kalastettavalle vesialueelle, jos kalastaja kalastaa lohiloisen saastuttamalla kalastusvälineillä, vaikkakin lohen ja taimenen nousualueiden ulkopuolella.

Norjassa on tuhoutunut useita vesistöjä Tromssan läänissä ja sen eteläpuolella.

Yhteisluelain uudistaminen

Lapin kalatalouskeskus esittää myös, että maa- ja metsätalousministeriö ryhtyisi tarvittaviin toimiin, jotta yhteisluelakiin tehtäisiin tarvittavat muutokset osakaskuntien ja erityisperusteisten kalastusetuuksien hallinnoinnin kannalta siten, että osakkaiden yhdenvertaisuus toimisi nykyistä paremmin.

Eduskunta on, säätäessään uuden kalastuslain, vastauksessaan (EV 353/2014 v) edellyttänyt mm., että osakaskuntia koskevan yhteisluelain (758/1989) muutostarpeiden arvioimista osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja osakaskuntatoiminnan kehittämiseksi.

Yhteisluelakiin sisältyvät säännökset järjestäytyneen osakaskunnan toimielinten tehtävistä ja toimivallasta sekä säännökset siitä, mistä asioista osakaskunnan säännöissä tulee olla määräykset. Yhteisluelaissa ei kuitenkaan ole säännöstä siitä, jos osakkaiden enemmistö päättää, että osakaskunnalle ei vahvisteta sääntöjä, jolloin osakaskunta pysyy järjestäytymättömänä osakaskuntana, vaikka se olisi tarpeen asioiden hoitamisen kannalta. Tällöin pienosakkaiden etujen suoja ja kalakantojen hoito saattaa vaarantua. Olisi tärkeätä, että jatkossa puututtaisiin myös tähän ongelmaan. Myös yhteisluelakia olisi muutettava, jotta kalastusjärjestelyt saadaan myös tältä osin toimimaan mahdollisimman hyvin.

Kemijärvellä 13.5.2015

Kosti Hietala
Lapin kalatalouskeskuksen puheenjohtaja

Eero Liekonen
toiminnanjohtaja